

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2009.gada 24.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Dz.Melbārdis,

piedaloties pieteicējas akciju sabiedrības „Latvijas balzams” pārstāvjiem zvērinātam advokātam Jānim Rozenfeldam un zvērinātam advokātam Vadimam Mantrovam, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Konkurences padomes pārstāvim *M.S.* un trešās personas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LIVIKO” pārstāvim zvērinātam advokātam Mārcim Krūmiņam,

2009.gada 2.septembrī Rīgas tiesu namā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc akciju sabiedrības „Latvijas balzams” pieteikuma par Konkurences padomes 2006.gada 20.decembra lēmuma Nr.144 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa:

[1] 2007.gada 22.janvārī Administratīvajā rajona tiesā tika saņemts akciju sabiedrības (turpmāk – AS) „Latvijas balzams” (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par Konkurences padomes (turpmāk arī – atbildētāja) 2006.gada 20.decembra lēmuma Nr.144 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2007.gada 31.janvāra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[2] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2006.gada 6.aprīlī pieteicēja vērsusies Konkurences padomē ar iesniegumu, kurā lūgts konstatēt negodīgas konkurences aizlieguma un Konkurences likuma 18.panta pārkāpumu SIA „LIVIKO” (tobrīd nosaukums – „L.I.O.N. & Ko”) darbībās, izplatot Latvijas Republikā precī ar etiķeti „Sovetskoje Igristoje”, kura attiecas uz aromatizētiem vīnu saturošiem dzirkstošiem dzērieniem.

Nekonstatējot SIA „LIVIKO” darbībās Konkurences likuma 18.panta otrās daļas pārkāpumus, Konkurences padome 2006.gada 20.decembrī pieņēmusi Lēmumu, ar kuru izbeigta lietas Nr.791/06/09/5 izpēte.

[3] Lēmumā par pamatotu atzīta pieteicējas norāde uz to, ka dzirkstošie vīni un aromatizētie vīnu saturošie dzērieni definēti divos atšķirīgos Eiropas Savienības normatīvajos aktos un ka minētie dzērieni pieder divām dažādām preču grupām. Tomēr minētais fakts pats par sevi vien nav par pamatu uzskatīt, ka SIA „LIVIKO” izplatītais aromatizētais vīnu saturošais dzēriens ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” var maldināt patērētājus par izplatīto preču veidu un īpašībām. Minētais pamatots ar šādiem apsvērumiem un argumentiem:

[3.1] Gan dzirkstošs vīns, gan aromatizēts vīnu saturošs dzēriens ir vīna dzērieni, t.i., to pagatavošanā galvenā izejviela ir vīns (aromatizēto vīnu saturošo dzērienu

pagatavošanas procesā vīns papildus tiek aromatizēts), abiem dzērieniem ir identisks faktiskais alkohola saturs (t.i., 11% tilp.), kā arī minētie dzērieni ir dzirkstoši, t.i., tie savas dzirkstošās īpašības ir ieguvuši fermentācijas (jeb raudzēšanas) rezultātā.

[3.2] Neatkarīgi no tā, vai ražošanas procesā dzēriens tiek raudzēts vai mākslīgi bagātināts ar ogļskābo gāzi, dzēriens iegūst tā dzirkstošās īpašības (kļūst dzirkstošs). Minētā īpašība faktiski ir norādīta jau pašā dzēriena nosaukumā „Sovetskoje Igristoje” (tulk. latviešu valodā „Padomju Dzirkstošais”), un pēc atbildētājas ieskata tieši šī īpašība (t.i., vai alkoholiskais dzēriens ir dzirkstošs) piemīt (ir raksturīga) alkoholiskajiem dzērieniem ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, un tas ir vispārzināms arī patērētājiem. Tādējādi ir pašsaprotami, ka patērētājs, iegādājoties alkoholisko dzērienu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, sagaida, ka būs iegādājies vīna dzērienu, kas ir dzirkstošs.

[3.3] Izvērtējot lietā esošos materiālus, citu dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu izplatītāju tirgus dalībnieku sniegtos viedokļus, Konkurences padome secina, ka dzērienu ražošanas procesa atšķirība tajā, vai konkrētie dzērieni ražošanas procesā tiek raudzēti vai gāzēti, tādējādi iegūstot to dzirkstošās īpašības, nav atzīstama par būtisku atšķirību, kas vidusmēra patērētājam, nobaudo dzērienus, ir jūtama.

[3.4] Būtībā vidusmēra patērētājam, veicot izvēli, nav izšķirošas nozīmes alkoholiskā dzēriena veidam, t.i., vai tas ir dzirkstošs vīns vai aromatizēts vīnu saturošs dzirkstošs dzēriens, jeb citiem vārdiem sakot, dzēriena piederībai noteiktai preču grupai, kā tās definētas pēc Latvijas preču kombinētās nomenklatūras, bet gan faktam, ka iegādātais vīna dzēriens ir dzirkstošs. SIA „LIVIKO” tās izplatītā dzēriena marķējumā ir nodrošinājusi pilnu dzēriena veida norādi, t.i., „Aromatizēts vīnu saturošs dzēriens Dzirkstošais”. Līdz ar to patērētājam ir nodrošināta iespēja iepazīties ar pilnīgu informāciju par SIA „LIVIKO” izplatītā dzēriena veidu un tā īpašībām.

[3.5] Faktu, ka patērētājam, veicot izvēli, nav nozīmes dzēriena piederībai noteiktai preču grupai, netieši ir apstiprinājusi arī pieteicēja, Konkurences padomē 2006.gada 20.oktobra tikšanās laikā norādot, ka patērētājam obligāti nav jābūt tik izglītotam, lai zinātu, kas ir dzirkstošs vīns, un ka konkrētajā gadījumā nav nozīmes tam, vai patērētājs zina, kas ir dzirkstošs vīns, tā definīciju. Vienlaikus atzīstams, ka patērētājam, veicot izvēli, nav nozīmes arī tādām dzēriena īpašībām kā dzēriena dzirkstīšanas ilgums, burbulīšu lielums un burbulīšu spēles ilgums. Minētās īpašības lielākā vai mazākā mērā piemīt (ir raksturīgas) visiem dzirkstošajiem dzērieniem (t.i., tie visi dzirkstī, tajos ir burbulīši un notiek burbulīšu spēle), t.sk., gan dzirkstošajiem vīniem, gan aromatizētajiem vīnu saturošajiem dzirkstošajiem dzērieniem.

[3.6] SIA „LIVIKO” izplatītais dzēriens netiek piedāvāts kā dzirkstošais vīns, tieši pretēji, SIA „LIVIKO” izplatītā dzēriena marķējumā patērētājiem skaidrā un nepārprotamā veidā tiek norādīts, ka tas ir „Aromatizēts vīnu saturošs dzēriens Dzirkstošais”. Turklāt, ņemot vērā SIA „LIVIKO” lietā sniegto informāciju par dzirkstošā vīna daudzumu tās izplatītajā aromatizētajā vīnu saturošajā dzērienā „Sovetskoje Igristoje”, apzīmējuma „dzirkstošais” izmantošana konkrētā dzēriena marķējumā ir pieļaujama saskaņā ar Eiropas Padomes regulas (EEK) Nr.1601/91 2.panta 6.punkta noteikumiem, un tas apzīmē un raksturo konkrēto dzēriena veidu.

[3.7] Konkurences padomes kompetencē ir izvērtēt, vai patērētājs, iegādājoties vīnu saturošu dzērienu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, var tikt maldināts par konkrētās preces veidu un īpašībām, un tā rezultātā ir radusies vai varētu rasties konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

[3.8] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta tās 2001.gada 21.maija spriedumā lietā Nr.PAC-357 nav sniegusi secinājumu, ka patērētājs ir pieradis

pie tā, ka ar apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje” apzīmē dzirkstošo vīnu, kas pieder Latvijas preču kombinētās nomenklatūras 2204 10 kodam, vai tieši pieteicējas ražoto un realizēto dzirkstošo vīnu „Sovetskoje Igristoje”. Tiesa konstatējusi, ka apzīmējums „Sovetskoje Igristoje” nenorāda uz ražotāju, bet gan uz noteiktu preču grupu; ka dzēriens „Sovetskoje Igristoje” Latvijas patērētājam asociējas ar konkrēto dzēriena veidu, nevis ar ražotāju. Ņemot vērā minēto, atbildētāja noraida pieteicējas norādīto, ka patērētājs ir pieradis tieši pie AS „Latvijas balzams” ražotā dzirkstošā vīna „Sovetskoje Igristoje”, tādējādi patērētāja uztveri attiecībā uz dzērienu „Sovetskoje Igristoje” būtībā sašaurināti sasaistot tikai un vienīgi ar konkrētā ražotāja, t.i., AS „Latvijas balzams” ražoto dzirkstošo vīnu „Sovetskoje Igristoje”, minētā dzēriena izskatu un citām šim konkrētā ražotāja dzērienam piemītošajām īpašībām. Tālab pieteicējas minētais arguments ir pretrunā ar Augstākās tiesas sniegtajiem konkrētajiem secinājumiem. Lietas kontekstā nav nozīmes pieteicējas atsaucei uz Eiropas Kopienas tiesas spriedumos sniegto vidusmēra patērētāja preču zīmi.

[3.8] Būtisks ir fakts, ka Latvijas tirgū kopš 2003.gada novembra patērētājiem tiek piedāvāti vairāki dzirkstošie alkoholiskie dzērieni ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” (t.sk., kopš 2003.gada novembra SIA „LIVIKO” izplatītais aromatizētais vīnu saturošais dzirkstošais dzēriens, kopš 2004.gada augusta SIA „Mobil Plus ADV” izplatītais gāzētais augļu vīns, kopš 2005.gada septembra SIA „Mobil Plus ADV” izplatītais dzirkstošais vīns (šobrīd minētais dzēriens Latvijas tirgū vairs netiek piedāvāts), kopš 2005.gada novembra SIA „Latalco” izplatītais dzirkstošais vīns). Līdz ar to patērētājiem bija un ir iespēja iepazīt arvien jaunus dzirkstošos alkoholisko dzērienu veidus ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”.

[3.9] Attiecībā uz pieteicējas norādi uz Augstākās tiesas 2001.gada 21.maija spriedumā lietā Nr.PAC -357 sniegtajiem secinājumiem, Konkurences padome norāda uz šādiem apstākļiem:

[3.9.1] Tiesa spriedumā secinājusi, ka dzēriens „Sovetskoje Igristoje” Latvijas patērētājiem asociējas ar konkrēto dzēriena veidu (t.i., kā secināms no sprieduma teksta, ar dzirkstošiem vīniem), taču tiesa spriedumā nav analizējusi, ko konkrēti minētā sprieduma ietvaros saprot ar terminu „dzirkstošs vīns”, un attiecīgi, ko patērētājs saprot ar šo terminu. Līdz ar to no minētā tiesas sprieduma nav iespējams viennozīmīgi secināt, vai tiesa terminu „dzirkstošs vīns” saista ar dzēriena piederību noteiktam preču veidam, tādām, kāds tas noteikts Latvijas preču kombinētajā nomenklatūrā, un attiecīgi, ka tāpat arī patērētājs šo terminu saista ar dzēriena piederību noteiktam Latvijas preču kombinētajā nomenklatūrā ietvertam preču veidam.

[3.9.2] Laikā, kad tika pasludināts spriedums (2001.gada 21.maijā), Latvijas tirgū nebija pieejami citi dzēriena veidi ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”. Savukārt kopš 2003.gada novembra Latvijas tirgū vēl bez dzirkstošajiem vīniem ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” ir pieejami tādi alkoholiskie dzirkstošie dzērieni kā aromatizēti vīnu saturoši dzērieni un gāzēti augļu vīni.

[3.9.3] Izvērtējot šobrīd patērētāju uztveri, jāņem vērā tas, ka patērētāju pieredze, uztvere un asociācijas mainās līdzī laika, jauniegūtai pieredzei un zināšanām, t.sk., iepazīstoties ar jaunām precēm, to īpašībām, aprakstu, marķējumu u.c. pazīmēm. Arī dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu izplatīšanas tirgus Latvijā dalībnieki SIA „Latalco”, SIA „Park MV” un SIA „Mobil Plus ADV” norādījuši, ka patērētāji jebkuru produktu, kura nosaukums ir „Sovetskoje Igristoje”, neasociē ar dzirkstošo vīnu „Sovetskoje Igristoje”; ka tieši šaurš patērētāju loks jebkuru dzērienu, kura nosaukums ir „Sovetskoje Igristoje”, iespējams brīdī, kad ierauga etiķeti „Sovetskoje Igristoje”, asociē doto preci ar savas apziņas un pieredzes augļiem; ka

nosaukums „Sovetskoje Igristoje” patērētājam neasociējas tikai ar dzirkstošo vīnu, jo tas diez vai spēj atšķirt dzirkstošo vīnu no gāzētā augļu vīna. Turklāt saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta Galvenās muitas pārvaldes lietā sniegto informāciju kopš 1997.gada Latvijā tika ievesti dzirkstošie vīni „Sovetskoje Igristoje”, t.sk., no Bulgārijas un Ungārijas, kas nav bijušās PSRS valstis. Līdz ar to šajās valstīs dzirkstošo vīnu „Sovetskoje Igristoje” ražošana nebija pakļauta iespējamam PSRS spēkā esošajam standartam dzirkstošā vīna ražošanai. Tādējādi nav pamatots pieteicējas iebildums par patērētāja uztveres (asociāciju) attiecībā uz dzirkstošajiem vīniem „Sovetskoje Igristoje” sašaurinātu sasaisti tikai un vienīgi ar bijušajā PSRS ražoto dzirkstošo vīnu „Sovetskoje Igristoje”.

[3.10] Atbildētāja secina, ka patērētājs, iegādājoties aromatizētu vīnu saturošu dzērienu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, nevar tikt maldināts par konkrētās preces īpašībām, jo būs iegādājies dzirkstošu vīna dzērienu, t.i., tādu dzērienu, kāds atbilst vispārzināmajam vidusmēra patērētāja, kas ir samērā labi informēts, vērtīgs un piesardzīgs, priekšstatam par dzērienu, kura nosaukums ir „Sovetskoje Igristoje”. Šāda patērētāja uztvere izriet un ir saistīta ar vispārzināmiem ilgstoši pastāvošiem priekšstatiem par dzērieniem ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”.

[4] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt. Pieteikums pamatots ar šādiem apsvērumiem:

[4.1] Konkurences padome izvairījusies no lietā esošo faktu vērtējuma, izdarot pieņēmumus, kas nav pamatoti ar lietā esošajiem materiāliem. Neveicot nekādu patērētāju aptauju, atbildētāja izdarījusi pieņēmumu, ka tai ir zināma patērētāju uztvere, respektīvi, patērētājs uztver kā dzirkstošo vīnu jebkuru alkoholisko dzērienu, „*kas ir dzirkstošs*”. Šādi rīkojoties, Konkurences padome patvarīgi interpretēja Eiropas Savienības un Latvijas normatīvo aktu saturu, kuros norādīts uz to, ka dzirkstošais vīns ir nevis jebkurš alkoholiskais dzēriens, „*kas ir dzirkstošs*”, bet gan noteiktām prasībām atbilstošs alkoholiskais dzēriens.

Atbildētājas pieņēmums par patērētāju maldinājuma maznozīmīgumu nav pamatots ar Konkurences padomes iegūtajām ziņām un lietas materiāliem.

[4.2] Institūcija, kuras pienākumos ietilpst pirātisma apkarošana, savu bezdarbību attaisno ar to, ka pirātismu piekopj daudzi. Fakts, ka Latvijas tirgū kopš 2003.gada novembra patērētājiem tiek piedāvāti vairāki dzirkstošie alkoholiskie dzērieni ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, liecina par negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpuma relatīvi plašu izplatību Latvijā, taču nevar kalpot par pamatu patērētāju uztveres noskaidrošanai, jo Konkurences padome nav analizējusi un vērtējusi šo izplatītāju realizēto preču intensitāti, daudzumu, pieejamību patērētājiem u.c. būtiskus apstākļus, lai izdarītu secinājumus par patērētāju uztveri. Bez tam no Lēmumā norādītās Valsts ieņēmumu dienesta Galvenās muitas pārvaldes atbildes nevar izdarīt secinājumus par to, vai ievestās preces Latvijā ir patiešām realizētas un vai tās ir nonākušas līdz patērētājiem. Turklāt ticamību ar šo atbildi sniegtajām ziņām apšaubījis pats atbildes sniedzējs, norādot, ka „*nevaram garantēt augstu rezultātu drošību, jo muitas deklarācijās preces apraksti netiek uzrādīti viennozīmīgi*”.

[4.3] Konkurences padome apšaubījusi Padomes 1999.gada regulā Nr.1493/99 par vīna tirgus kopējo organizāciju un Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2001.gada 21.maija spriedumā lietā Nr. PAC -357 norādīto par preču veidu „dzirkstošais vīns”, pamatojoties uz Latvijas alkoholisko dzērienu izplatītāju paskaidrojumiem. Atbildētājas pieņēmumi ir pilnīgā pretrunā ar minēto regulu.

[4.4] Atbilstoši Padomes 1999.gada regulas Nr.1493/99 par vīna tirgus kopējo organizāciju 48.pantam šajā regulā minēto produktu apraksts un noformējums, un

jebkurš šādu produktu reklāmas veids nedrīkst būt nepareizs vai tāds, kas var radīt neskaidrību vai maldināt personas, kam tie adresēti. Saskaņā ar šo regulas normu patērētāju maldinājums pastāv pat tad, ja patērētājs maldinājuma faktu neapzinās. Šo secinājumu apstiprina arī Pārtikas aprites uzraudzības likuma 13.panta 1.daļa un Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumu Nr.964 „Pārtikas preču marķēšanas noteikumi” 9. un 12.punkti, kurus Konkurences padome nepamatoti nav ņēmusi vērā. Tādējādi Lēmumā nav ņemti normatīvo aktu noteikumi attiecībā uz patērētāju maldināšanu, kuri neparedz patērētāju maldinājuma gadījumā izvērtēt, vai patērētājs maldinājuma faktu apzinās vai nepazinās.

[4.5] Padomes 1999.gada regula Nr.1493/99 par vīna tirgus kopējo organizāciju neparedz to, ka dzirkstošais vīns ir „vīna dzēriens”, turklāt atbildētāja nav norādījusi normatīvo aktu, no kura izriet pārsūdzamajā lēmumā lietotie termini „vīna dzēriens”, „dzirkstošais vīna dzēriens” un „vīna dzēriens, kas dzirkstī”, un kādā veidā šie termini attiecas uz dzirkstošajiem vīniem.

Ar Lēmumā izdarītajiem pieņēmumiem Konkurences padome degradē AS „Latvijas balzams” dzirkstošo vīnu apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje” līdz „vīna dzērienam, kas dzirkstī” jeb „dzirkstošajam vīna dzērienam”, tādā veidā nepareizi interpretējot Eiropas Savienības normatīvos aktus. Kā norādīts iepriekš, atbilstoši Eiropas Padomes regulai Nr.1493/99 dzirkstošais vīns nevar tikt uztverts kā „vīna dzēriens”, turklāt dzirkstošā vīna pazīme nav vienīgi tā, ka tas ir dzirkstošs, jo produktam, lai to nosauktu par dzirkstošo vīnu, jāatbilst virknei kritēriju, kuri noteikti minētās regulas I pielikuma 15.punktā. Tādējādi Konkurences padomes izpratnē esošais „pašsaprotamais” fakts ne vien negūst normatīvu apstiprinājumu, bet ir arī pretrunā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem.

[4.6] Atbildētājas veiktais dzirkstošā vīna un aromatizētā vīnu saturošā dzēriena salīdzinājums ir nekorekts un neatbilstošs Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem. Salīdzinājuma rezultātā minēto dzērienu kopīgās pazīmes ir pretrunā ar pašas atbildētājas secinājumu, ka šie produkti pieder „divām dažādām preču grupām”. Šis salīdzinājums ir nepareizi veikts, jo atbilstoši Eiropas Padomes regulai Nr.1493/99 dzirkstošais vīns nevar tikt uztverts kā „vīna dzēriens”. Bez tam regulas I pielikumā ir norādītas vīna produktu definīcijas, no kurām redzams, ka atbildētājas konstatētās „līdzīgās” pazīmes piemīt ne tikai dzirkstošajam vīnam, bet arī virknei citu vīna produktu. Līdz ar to no šī salīdzinājuma nav saprotams, kādēļ nav ņemti vērā citi vīna produkti, kuri atbilst šīm kopīgajām pazīmēm, un kāda vispār nozīme ir šim salīdzinājumam attiecībā uz preču veidiem, kurus Konkurences padome atzinusi par atšķirīgiem.

[4.7] Atbildētāja nav noskaidrojusi, vai apstiprinās SIA „LIVIKO” paskaidrojumos norādītais par dzirkstošā vīna daudzumu šī komersanta izplatītajā produktā, it sevišķi ņemot vērā to, ka pieteicēja šajos paskaidrojumos norādīto apšaubīja. Tādā veidā Konkurences padome nekritiski piekritusi SIA „LIVIKO” paskaidrojumiem, kurus neapstiprina lietas materiāli.

Tai pat laikā Konkurences padome veikusi vienpusēju SIA „Latvijas balzams” un SIA „LIVIKO” produktu ar apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje” salīdzinājumu. Lēmumā atbildētāja konstatējusi, ka abu šo komersantu preču nosaukums ir identisks, proti, Sovetskoje Igristoje, līdzīgs alkohola daudzums, proti, 11 tilpuma %, abi tie satur dzirkstošo vīnu, kaut dažādā daudzumā, abu šo preču aprakstā ir termins „dzirkstošais”, turklāt SIA „LIVIKO” gadījumā tas ir atspoguļots ar lielo burtu, acīmredzot tādēļ, lai pevērstu uzmanību. Tas, ka patērētājiem pieejamas divu dažādu komersantu atšķirīgas

preces ar identisku nosaukumu, var novest pie tā, ka patērētājs nemaz abus šos preču veidus neatšķir, kas norāda uz patērētāju maldinājuma esamību.

[4.8] Izdarot salīdzinājumu, Konkurences padome neņēma vērā un neizvērtēja, vai no šo abu komersantu preču salīdzinājuma neizriet secinājums, ka šo vairāku līdzīgo pazīmju esamība ir radīta nolūkā pēc iespējas mazināt atšķirības starp pieteicējas un SIA „LIVIKO” precēm ar apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje”, un kādēļ SIA „LIVIKO” vienu un to pašu nosaukumu izmanto nevis uz dzirkstošo vīnu, bet gan uz citu preču grupu. Tādējādi atbildētāja būtiskus lietas apstākļus, kas var norādīt uz darbībām, kas vērstas uz patērētāju maldinājumu, izvērtēja vienpusēji un nekritiski.

[4.9] Kā secināms no Augstākās tiesas 2001.gada 21.maija sprieduma lietā Nr.PAC-357, preču grupa, kuras identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai lieto apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje”, ir dzirkstošie vīni. Tā vietā, lai vērtētu konkrēto pārkāpumu, atbildētāja daudz vietas atvēlējusi pieņēmumiem par to, kādam būtu jāizskatās minētajam 2001.gadā taisītajam spriedumam. Pēc būtības Konkurences padome pārmet Civillietu tiesu palātai, ka tā savā spriedumā pati nezina, uz kādu preču grupu attiecas termins „dzirkstošais vīns”. Taču tiesa šajā spriedumā nav analizējusi, kas ir dzirkstošais vīns, acīmredzot tādēļ, ka tas ir vispārzināms fakts, kas nav jāpierāda. Pie tam gan šī sprieduma taisīšanas laikā, gan arī joprojām pastāv viena preču grupa ar nosaukumu „dzirkstošais vīns”, bet nevis vairākas, ko apliecina Kombinētā preču nomenklatūra.

[4.10] Lēmumā nav dots vērtējums par atbildētājas noskaidroto AS „Latvijas balzams”, SIA „LIVIKO” un viena cita komersanta preču ar apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje” pašizmaksu. Tāpat bez attiecīga pamatojuma nav ņemta vērā iespējamās negodīgās konkurences pazīme, proti, negodīgu priekšrocību iegūšana. Tādējādi Lēmumu nevar uzskatīt par pamatotu un tādu, kurā vispusīgi un pilnīgi izvērtēti lietas apstākļi. Līdz ar to Lēmums neatbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 6.un 7.punkta prasībām, jo nav konstatēts tas, vai ir pamatots pieteicējas arguments par konkrētās preces pašizmaksu, un Lēmumā nav norādīts pamatojums attiecībā uz otrās iespējamās negodīgas konkurences pazīmes esamību vai neesamību SIA „LIVIKO” darbībās.

Konkurences padomes rīcība norāda uz to, ka atbildētāja nav izvērtējusi visas iespējamās negodīgas konkurences pazīmes atbilstoši tām prasībām un kritērijiem, kuri noteikti Konkurences likuma 18.pantā.

[5] Atbildētāja – Konkurences padome savā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un tiesai papildus Lēmumā norādītajiem min šādus argumentus.

[5.1] Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu, izvērtējot maldināšanas iespēju, Konkurences padomei veikt patērētāju aptauju. Iestādei kā tiesību normu piemērotājai ir pienākums dot savu vērtējumu pieteicējas norādīto SIA „LIVIKO” darbību atbilstībai Konkurences likuma normām, t.sk., attiecībā uz konkrētajā lietā piemērotajā tiesību normā noteikto seku iestāšanās iespēju. Konkurences padome kā likumdevēja pilnvarota iestāde izvērtē vidusmēra patērētāja uztveri, balstoties uz lēmuma pieņemšanai individuālajā gadījumā nepieciešamo informāciju un izmantojot tās lemtspēju. Konkrētajā lietā Konkurences padome objektīvi izvērtēja lietā esošos pierādījumus, pieteicējas, SIA „LIVIKO” un citu dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu izplatītāju tirgus dalībnieku sniegtos viedokļus, un tā rezultātā atzina, ka tie ir pietiekami, lai sniegtu Lēmumā izdarītos secinājumus par patērētāja uztveri. Pretējus pierādījumus pieteicēja lietas izpētes gaitā nav sniegusi.

[5.2] Pārbaudot konkurentu darbību atbilstību Konkurences likuma 18.pantam un novērtējot maldināšanas iespēju, atbilstoši tās pastāvīgai praksei Konkurences padome

konsekventi, balstoties uz tās lemtspēju, ir izvērtējusi, vai var tikt maldināts vidusmēra patērētājs. Arī atbilstoši pastāvošajai praksei, kas attiecas uz preču veicināšanas pasākumu (reklāmas) izvērtējumu, Konkurences padome atzinusi, ka ir jāņem vērā tas, kā reklamā sniegto informāciju uztvertu vidusmēra patērētājs un līdz ar to iespējamā maldinājuma mērķis ir nevis paviršs, nolaidīgs un vieglprātīgs, bet gan vidusmēra patērētājs, kurš ir pietiekami labi informēts, vēriģs un piesardzīgs.

[5.3] Eiropas Kopienas tiesa, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un sekundāros tiesību aktus, vairākkārtīgi tās spriedumos attiecībā uz maldinājuma iespēju, kas var rasties, t.sk., arī no preces apraksta (marķējuma), norādījusi, ka tiesa patstāvīgi izvērtē vidusmēra patērētāja, kurš ir samērā labi informēts, vēriģs un piesardzīgs, uztveri (sagaidāmo reakciju) bez ekspertu viedokļa noskaidrošanas un patērētāju aptaujas veikšanas. Minētais tests ir piemērojams arī dalībvalstīm. Minētais princips atzīts un nostiprināts arī jaunākajos Eiropas Savienības sekundārajos tiesību aktos. Turklāt iemeslus, kuru dēļ konkrētajā lietā atbildētājam būtu jāpiemēro citi atšķirīgi kritēriji maldinājuma iespējamības izvērtēšanā, pieteicēja nav norādījusi.

[5.4] Lēmumā Konkurences padome faktiski atzina, ka dzirkstošs vīns ir noteiktām prasībām atbilstošs dzēriens, un nevis, kā to kļūdaini norāda pieteicēja, jebkurš alkoholiskais dzēriens, „kas ir dzirkstošs”.

[5.5] Konkurences padomes kompetencē nav Pārtikas aprites uzraudzības likuma un Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumu Nr.964 „Pārtikas preču marķēšanas noteikumi” uzraudzība, un uz šo tiesību normu iespējamu pārkāpumu lietas izpētes gaitā nav norādījusi arī pieteicēja. Atbildētāja Lēmumā konstatējusi, ka SIA „LIVIKO” izplatītā dzēriena marķējumā ir sniegta patiesa informācija par precī, kas patērētājiem norāda uz īpašībām, kas minētajam dzērienam piemīt.

[5.6] Konkrētajā gadījumā nav strīds par to, ka tiek izplatīta pirātiska prece, un par to pēc būtības pieteicēja savā iesniegumā nav bildusi, ne sniegusi jebkādas pierādījumus. Lietā ir vienīgi strīds par to, ka SIA „LIVIKO” izplatītais aromatizētais vīnu saturošais dzēriens ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, kas tiek ievests Latvijas Republikas teritorijā izlaišanai brīvam apgrozījumam un faktiski ir oriģināla, nevis viltota prece, var maldināt patērētājus par izplatīto preču veidu un īpašībām sava nosaukuma dēļ.

[5.7] Atbildētāja nav apšaubījusi Eiropas Padomes regulā Nr.1493/99 un Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2001.gada spriedumā lietā Nr.PAC -357 norādīto par preču veidu „dzirkstošs vīns”, bet gan, ņemot vērā pieteicējas iesniegumā norādītos iebildumus, izvērtējusi tiesas sniegtos secinājumus kopsakarā un ciktāl tie attiecas uz norādītajiem iebildumiem par to, ka SIA „LIVIKO” izplatītais dzēriens maldina patērētājus par izplatīto preču veidu un īpašībām.

[5.8] Pēc atbildētājas ieskata vidusmēra patērētāja uztvere noteikti nav saistīta un atkarīga no tā, vai un kādā konkrēti normatīvajā aktā ir definēts noteikts termins. Lēmumā nav attiecināti uz kāda konkrēta tirgus dalībnieka izplatīto dzirkstošo vīnu vai aromatizēto vīnu saturošo dzērienu, t.sk., uz pieteicējas izplatīto dzirkstošo vīnu. Tieši pretēji, atbildētāja ir konstatējusi, ka pieteicēja ražo un realizē, t.sk., Latvijas tirgū dzirkstošo vīnu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”. Vidusmēra patērētājs nav eksperts vai vīna speciālists un neorientējas dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu ražošanas procesā, un līdz ar to viņš nezina un nevar zināt Eiropas Padomes regulā Nr.1493/99 noteiktos kritērijus, kādiem ir jābūt dzirkstošajam vīnam.

[5.9] Atbildētājas Lēmumā sniegtie secinājumi, salīdzinot dzirkstošo vīnu un aromatizētu vīnu saturošo dzērienu, attiecas uz konkrēti pieteicējas izplatītā dzirkstošā vīna „Sovetskoje Igristoje” un SIA „LIVIKO” izplatītā aromatizētā vīnu saturošā

dzēriena „Sovetskoje Igristoje” kopīgajām pazīmēm, identificējot tās, kuras ir vai varētu būt nozīmīgas patērētājam, veicot izvēli. Pieteicēja kļūdaini uzskata minētos Konkurences padomes Lēmumā sniegtos secinājumus par vispārēju dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu un tiem piemītošo pazīmju salīdzinājumu.

[5.10] Lēmumā netika konstatēta patērētāju maldināšanas iespēja, tādējādi pieteicējas iebildumiem par negodīgu priekšrocību iegūšanu lietā nav nozīmes. Tāpat pretēji pieteicējas norādītajam Lēmums atbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 6. un 7.punkta prasībām - tas satur visas administratīvā akta sastāvdaļas.

[5.11] Nav pamatoti pieteicējas iebildumi par to, ka SIA „LIVIKO”, kas ir konkrētās preces izplatītāja, nevis ražotāja, izmanto nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” uz izplatītajiem aromatizētajiem vīnu saturošajiem dzērieniem un nevis uz dzirkstošajiem vīniem. Par preces etiķetē sniegto informāciju atbild tās autors, t.i., konkrētās preces ražotājs - Itālijā reģistrēta sabiedrība V.I.P.I. Cossano Belby.

[6] Trešā persona – SIA „LIVIKO” savā rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikums ir noraidāms, savukārt Konkurences padome – vispusīgi un objektīvi izvērtējusi pieteicējas iesniegumā norādīto un pamatoti pieņēmusi Lēmumu.

[7] Pieteicēja tiesas sēdē uzturēja pieteikumu uz tajā minētajiem argumentiem.

[8] Konkurences padomes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina uz paskaidrojumos minēto argumentu pamata.

[9] Trešā persona uzskatīja pieteicējas pieteikumu par nepamatotu un Konkurences padomes lēmumu par atbilstošu likumu normām, norādot, ka pieteicēja, neuzvarot strīdā par preču zīmes lietošanu, visādiem līdzekļiem mēģina panākt to, lai viena pati varētu izmantot nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”.

Motīvu daļa

[10] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[11] Tiesa konstatē šādus lietas izlemšanai būtiskus faktiskos apstākļus.

[11.1] 2006.gada 6.aprīlī pieteicēja vērsās Konkurences padomē ar iesniegumu, kurā lūgts konstatēt negodīgas konkurences aizlieguma un Konkurences likuma 18.panta pārkāpumu SIA „LIVIKO” darbībā, izplatot Latvijas Republikā preci ar etiķeti „Sovetskoje Igristoje”, kura attiecas uz dzirkstošiem aromatizētiem vīnu saturošiem dzērieniem (*lietas 11.- 16.lapa*).

[11.2] 2006.gada 20.decembrī Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 4. punktu, ir pieņēmusi Lēmumu (*lietas 17.- 36.lapa*), ar kuru tika izbeigta lietas izpēte, konstatējot, ka nav pamata ierosināt lietu par konkurences noteikumu pārkāpumu.

[12] Kā redzams no pieteicējas pieteikuma, pieteicēja ir vērusies tiesā, lūdzot atcelt Lēmumu, proti, atcelt tai negatīvu administratīvo aktu, ar kuru ir noraidīts pieteicējas lūgums ierobežot negodīgu konkurenci no SIA „LIVIKO” puses, aizliedzot izplatīt Latvijas Republikā preci ar etiķeti „Sovetskoje Igristoje”, kā arī sodīt SIA „LIVIKO” par negodīgu konkurenci saskaņā ar Konkurences likumā noteiktajām tiesību normām.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 10.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-100/2008 ir norādījis, ka izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties

tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt (sk. Senāta 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14/2007 17.punktu).

No iepriekš minētā kopsakarā ar pieteicējas iesniegumu Konkurences padomei izriet, ka pieteicējas patiesā vēlme ir ne tikai Lēmuma atcelšana, bet gan tai labvēlīga administratīvā akta izdošana, proti, mērķis ir, lai tiesa atzītu negodīgas konkurences faktu un uzliktu pienākumu Konkurences padomei izskatīt lietu par godīgas konkurences noteikumu pārkāpumu no SIA „LIVIKO” puses, Konkurences padomei attiecīgi savas kompetences ietveros nosakot ierobežojumus SIA „LIVIKO” izplatīt Latvijas Republikā precī ar etiķeti „Sovetskoje Igristoje” un sodīt SIA „LIVIKO” par godīgas konkurences noteikumu pārkāpumu (jo šādas tiesības nav administratīvajai tiesai).

[13] Saskaņā ar Administratīvās procesa likuma (turpmāk arī – APL) 250.panta pirmo daļu, tiesa, taisot spriedumu, pārbauda, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus; vai administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības. Savukārt, panta otrā daļa noteic, ka tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

[14] Pārbaudot to, vai, pieņemot Lēmumu, ir ievēroti procesuālie un formālie priekšnoteikumi, tiesa pārkāpumus nekonstatē. Lēmums pieņemts atbildētāja kompetences ietvaros likumā noteiktajos termiņos. Tāpat arī atbildētājs ir izpildījis pieteicējas un citu procesa dalībnieku uzklaušanās pienākumu, pieņemot no pieteicējas un trešās personas paskaidrojumus un izvērtējot tos. Lēmums arī formāli satur APL 67.panta otrajā daļā paredzētās sastāvdaļas, tai skaitā, ir atsauces uz normatīvajiem aktiem, kā arī ir izdarīti lietderības apsvērumi.

[15] Konkurences likuma 18.panta pirmā daļa noteic, ka negodīga konkurence ir aizliegta, savukārt šī panta otrā daļa noteic, ka par negodīgu konkurenci uzskatāmas darbības, kuru rezultātā tiek pārkāpti normatīvie akti vai godīgas saimnieciskās darbības paražas un ir radusies vai varētu rasties konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Tātad saskaņā ar Konkurences likuma 18.panta otro daļu, lai būtu pamats uzskatīt, ka konkurence ir negodīga, *pirmkārt*, tai ir jābūt pretrunā ar normatīvajiem aktiem vai godīgas saimnieciskās darbības paražām un, *otrkārt*, tai ir jārada konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana (vai pārliecinoša konkurences kavēšanas, ierobežošanas vai deformēšanas iespējamība). Likuma 18.panta trešajā daļā ir dots paskaidrojums, kādās darbībās negodīga konkurence var izpausties.

No pieteicējas pieteikuma būtības izriet, ka tā ir vērsusies Konkurences padomē ar lūgumu konstatēt negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpumu SIA „LIVIKO” darbībās, kas ir definēts Konkurences likuma 18.panta otrās daļas ģenerālklausulā, proti, godīgas saimnieciskās darbības pārkāpumu, kā arī trešās daļas 2. punktā, proti, lai konstatētu negodīgu konkurenci no SIA „LIVIKO” puses, kas izpaužas kā cita tirgus dalībnieka (pieteicējas) ražotās vai realizētās preces nosaukuma, ārējā izskata, marķējuma vai iepakojuma atdarināšana, preču zīmes izmantošana, ja tas var maldināt attiecībā par preces izcelsmi un arī kvalitāti.

No lietas materiāliem ir konstatējams, ka pieteicēja ražo dzirkstošo vīnu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” (kirilicā), savukārt SIA „LIVIKO” izplata dzirkstošo aromatizēto vīnu saturošo dzērienu ar tādu pašu nosaukumu. Pieteicēja uzskata, ka tāda

paša nosaukuma izmantošana uz produkciju (dzirkstošie aromatizētie vīnu saturošie dzērieni), kas ir līdzīga pieteicējas ražotajai (dzirkstošais vīns), var maldināt patērētājus, un ņemot vērā to, ka SIA „LIVIKO” izplatītā produkcija ir lētāka nekā pieteicējas, kropļo konkurenci un rada zaudējumus pieteicējai.

[16] Saskaņā ar APL 154. pantu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārlicības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu. Tiesa spriedumā norāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienu faktu par pierādītu, bet citu – par nepierādītu.

Tiesa, izvērtējot pieteicējas sniegtos paskaidrojumus un Lēmumā minētos argumentus, dod priekšroku Lēmumā izdarītajiem secinājumiem turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[17] Pieteicēja, norādot, ka SIA „LIVIKO” ir pārkāpusi godīgas konkurences noteikumus, kā galveno argumentu min to, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta 2001. gada 21. maija spriedumā lietā PAC-357 (*lietas Pielikuma Nr.1 17.-23.lapa*) ir konstatējusi, ka preču grupa, kuras identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai lieto apzīmējumu „Sovetskoje Igristoje” (kiril.), ir dzirkstošie vīni (sprieduma 3. lpp. pēdējā rindkopa, 4.lpp. 1. un 3. rindkopa). Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts ir atzinis šo spriedumu par pamatotu (*lietas Pielikuma Nr.1 24.-27.lapa*). Pieteicēja ir arī norādījusi, ka atbildētāja ir mēģinājusi patvarīgi tulkot minēt spiedumu, sagrozot tā jēgu. Tādējādi pieteicēja uzskata, ka nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” (kiril.) drīkst izmantot tikai produktiem, kas ir dzirkstošie vīni. Pieteicēja norāda arī to, ka preču zīmes „Sovetskoje Igristoje” (kiril.) attiecībā uz preču grupu „dzirkstošie vīni” īpašniece ir pieteicēja.

[18] Lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējas ražotais produkts ir definējams kā dzirkstošais vīns un tā ražošanas prasības ir noteiktas Eiropas Padomes Regulā Nr.1493/99 par vīnu tirgus kopīgo organizāciju un atbilst Kombinētās nomenklatūras 2006 preču kodam 2204 10 „dzirkstošie vīni”. Savukārt, SIA „LIVIKO” izplatītā produkcija pieder pie aromatizēto vīnu grupas atbilstoši Kombinētās nomenklatūras 2006 preču kodam 2205 10 10 un kuras ražošanu regulē Eiropas Padomes Regula (EEK) Nr.1601/91.

No abu šo produktu apraksta secināms, ka pieteicēja un SIA „LIVIKO” ar vienu un to pašu nosaukumu ražo divus dažādus produktus, kas katrs attiecināms uz citu produktu grupu. No tā secināms, ka tieša konkurence starp šo dzērienu izplatītājiem Latvijas tirgū nav konstatējama, jo netiek ražoti vienas grupas produkti. Iespējama ir tikai netieša konkurence, proti, vai patērētājs, pērkot attiecīgu preci, var izdarīt maldīgu secinājumu par tās izcelsmi un īpašībām, tādējādi preces sajaukt, vēlēdamies iegādāties dzirkstošo vīnu, tā vietā iegādājās aromatizētu vīnu saturošu dzērienu, kas dzirkstī.

[19] No lietas materiālos esošajām fotogrāfijām (*lietas Pielikuma Nr.1 14.-16.lapa*) un pieteicējas paskaidrojumiem secināms, ka gan pieteicējas, gan SIA „LIVIKO” izplatītā produkcija zināmā mērā ir vizuāli līdzīga, proti, bez nosaukuma, kas abiem produktiem ir vienāds, līdzība ir saskatāma arī tajā apstākļi, ka abi produkti ir pildīti līdzīgās „šampanieša tipa” 0,75l tilpuma pudelēs, kas aizkorķētas ar šampanieša tipa” korķiem. Vienāds ir arī pudeļu informatīvais noformējums, proti, ir priekšetiķe, uz kuras ir dots dzēriena nosaukums un pretetiķe, uz kuras ir izvietota informācija par attiecīgo produktu. Abi dzērieni satur vienādu alkohola daudzumu, proti, 11%.

Tiesa, iepazīstoties ar uz abām etiķetēm norādīto informāciju, konstatē, ka uz pieteicējas etiķetes ir norādīts, ka pieteicējas ražotais produkts ir „dzirkstošais vīns”, savukārt uz SIA „LIVIKO” izplatītā produkta pretetiķetes ir norādīts, ka šis produkts ir „Aromatizēts vīnu saturošs dzēriens Dzirkstošais”. Tādējādi redzams, ka gan uz pieteicējas ražotā, gan uz SIA „LIVIKO” izplatītā produkta ir sniegta patiesa īstenībai atbilstoša informācija, proti, ir identificējama katra dzēriena piederība konkrētai preču grupai, kā arī no SIA „LIVIKO” izplatītā produkta etiķetes skaidri ir redzams, ka attiecīgais dzēriens nav „dzirkstošais vīns”, bet gan dzirkstošs (raksturota īpašība) aromatizēts vīnu saturošs dzēriens. Jēdziens „vīnu saturošs” skaidri parāda, ka dzēriens nesatur 100% vīnu, bet arī citas sastāvdaļas, ar ko ir jāreķinās pircējam. Tādējādi tiesa uzskata, ka Konkurences padomes secinājums, ka vidusmēra patērētājs, kas ir samērā labi informēts, vērīgs un piesardzīgs, izvēloties attiecīgo produktu un iepazīstoties ar etiķetēs norādīto informāciju, nevar tikt maldināts attiecībā uz katra apskatāmā dzēriena piederību konkrētai dzērienu grupai, un patērētājs, kas vēlēšies iegādāties dzērienu, kas ir tieši dzirkstošais vīns, nevis cita veida dzēriens, nekad nekļūdīsies.

[20] Attiecībā par abu dzērienu īpašībām, kas varētu radīt sajaukšanas un attiecīgi patērētāju maldināšanas iespēju, tiesa secina turpmāk minēto.

No lietas dalībnieku paskaidrojumiem secināms, ka abi dzērieni pirmajā mirklī var likties līdzīgi pēc krāsas, tie abi ir dzirkstoši, proti, dzērienu lejojot, veido zināmu daudzumu putas un glāzēs rada ogļskābās gāzes „pērlīšu spēli”. Pieteicēja ir norādījusi arī uz atšķirībām, kas pastāv starp dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu, kas ir dzirkstošs (kam mākslīgi ir pievienota ogļskābā gāze), proti, norādot, ka dzirkstošais vīns ir vērtējams kā „kvalitatīvāks” produkts dažādu iemeslu dēļ, piemēram, ogļskābās gāzes „pērlīšu spēles” ir ilgākas un citiem faktoriem, nekā SIA „LIVIKO” izplatītais produkts.

Tiesa par pamatotu uzskata, atbildētāja lēmumā izdarīto secinājumu, ka abos gadījumos (t.i., neatkarīgi no tā, vai ražošanas procesā dzēriens tiek raudzēts vai mākslīgi bagātināts ar ogļskābo gāzi) dzēriens iegūst tā dzirkstošās īpašības (kļūst dzirkstošs). Par šo faktu arī nepastāv strīds. Tiesa piekrīt Konkurences padomei, ka minētā īpašība faktiski ir norādīta jau pašā dzēriena nosaukumā „Sovetskoje Igristoje” („Padomju dzirkstošais”) un tieši šī īpašība (t.i., vai alkoholiskais dzēriens ir dzirkstošs) ir raksturīga alkoholiskajiem dzērieniem ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, un tas ir vispārzināms arī patērētājiem, kā arī tas, ka patērētājs, iegādājoties alkoholisko dzērienu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje”, sagaida, ka būs iegādājies vīna dzērienu, kas ir dzirkstošs. Tiesa uzskata, ka vidusmēra patērētājam, kā to norādījusi arī pieteicēja, dzēriens ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” asociējās ar vēl padomju laikos ražoto šampanieša tipa dzērienu, kas parasti tika lietots svētkos un saistījās ar svētku sajūtu un noteiktiem rituāliem. Tādējādi, iegādājoties produktu ar attiecīgu nosaukumu, pircējs vēlas iegūt alkoholisku dzērienu, kas, pirmkārt, pēc ieliešanas glāzēs tas dzirkstī, otrkārt, tā atvēršanai ir jāsaistās ar to, ka ogļskābās gāzes ietekmē pudeles korķis ar spēku tiek izsviests ārā, radot noteiktu skaņu, treškārt, tam ir jārada noteikts putu daudzums glāzē. Ņemot vērā, ka šāda dzēriena lietošana pamatā ir saistīta ar noteiktiem dzīves gadījumiem un rituāliem, tiesas ieskatā pircēja vēlme iegādāties tieši dzirkstošo vīnu nevis tam līdzīgu produktu, kā, piemēram, aromatizētu dzirkstošu vīna saturošu dzērienu, nav vērtējama kā primāra, bet gan sekundāra. Tādi pircēji, kas tieši vēlas iegādāties dzirkstošo vīnu, tā īpašās ražošanas tehnoloģijas un īpašību dēļ, tiesas ieskatā nesastāda lielāko daļu no pircējiem, kas vēlas iegādāties dzērienu tā dzirkstošo īpašību dēļ.

Tiesa konstatē, ka Konkurences padome ir noklausījusi un izvērtējusi citu dzirkstošo vīnu un aromatizēto vīnu saturošo dzērienu izplatītāju tirgus dalībnieku (SIA „Latalco”, SIA „Park MV”, SIA „Mobil Plus ADV”, SIA „Eirovīns”) sniegtos viedokļus, secinot, ka dzērienu ražošanas procesa atšķirība tajā, vai konkrētie dzērieni ražošanas procesā tiek raudzēti vai gāzēti, tādējādi iegūstot to dzirkstošās īpašības, nav atzīstama par būtisku atšķirību, kas vidusmēra patērētājiem, nobaudot dzērienus, ir jūtama. Piemēram, SIA „Eirovīns” 04.08.2006. vēstulē Nr.01/154 (*lietas Pielikuma Nr.1 132.-133.lapa*) sniegusi viedokli, ka atšķirību starp dzirkstošajiem vīniem un aromatizētiem vīnu saturošajiem dzērieniem var just patērētāji, kas bieži lieto kvalitatīvu dzirkstošo vīnu, taču nezinātājam starpība starp šiem dzērieniem ir praktiski nenosakāma.

Kā netieši izriet arī no pašas pieteicējas gan Konkurences padomē 2006. gada 20.oktobra tikšanās laikā sniegtās informācijas (*lietas Pielikuma Nr.1 176.-178.lapa*), gan arī no 2006. gada 11. maija atbildes vēstules, secināms, ka patērētājs nespeciālists var neatšķirt abus produktus, kā arī ka patērētājam, veicot izvēli, nav nozīmes dzēriena piederībai noteiktai preču grupai un ka konkrētajā gadījumā nav nozīmes tam, vai patērētājs zina, kas ir dzirkstošs vīns.

Vadoties no iepriekš minētā, par pamatotu atzīstams Konkurences padomes secinājums, ka patērētājam, veicot izvēli, nav nozīmes arī tādām dzēriena īpašībām kā dzēriena dzirkstīšanas ilgums, burbulīšu lielums un burbulīšu spēles ilgums, jo minētās īpašības lielākā vai mazākā mērā piemīt visiem dzirkstošajiem dzērieniem, proti, tie visi dzirkstī, tajos ir burbulīši un notiek burbulīšu spēle, t.sk., gan dzirkstošajiem vīniem, gan aromatizētajiem vīnu saturošajiem dzirkstošajiem dzērieniem. Tiesas ieskatā šādā sakarā pamatots ir arī Konkurences padomes atzinums, ka vidusmēra patērētājam, veicot izvēli, nav izšķirošas nozīmes alkoholiskā dzēriena veidam, t.i., vai tas ir dzirkstošs vīns vai aromatizēts vīnu saturošs dzirkstošs dzēriens, jeb citiem vārdiem sakot, dzēriena piederībai noteiktai preču grupai, kā tās definētas pēc Latvijas precu kombinētās nomenklatūras, bet gan faktam, ka iegādātais dzēriens ir dzirkstošs.

[21] Tiesa neuzskata par vērā ņemamām pieteicējas iebildes par to, ka Konkurences padome nav ieguvusi informāciju, vai SIA „LIVIKO” izplatītais produkts atbilst aromatizēta vīnu saturoša dzēriena prasībām un vai SIA „LIVIKO” izplatītais produkts tiešām satur 99,959 % vīna, jo šie jautājumi tieši neskar konkurenci, bet gan attiecas uz patērētāju tiesībām. Proti, ja tiek konstatēts, ka SIA „LIVIKO” izplatītais produkts neatbilst Eiropas Padomes Regulas (EEK) Nr.1601/91 noteikumiem, tiek aizskartas patērētāja tiesības, nevis tiešā veidā ietekmēta godīga konkurence. Pieteicēja lietā arī nav iesniegusi pierādījumus, ka SIA „LIVIKO” izplatītais produkts būtu prasībām neatbilstošs, tādējādi nav pierādījumu, ka SIA „LIVIKO” gūtu papildu labumu, pārdodot zemākas kvalitātes produktu.

[22] Kā jau minēts iepriekš, pieteicēja, secinot, ka nosaukums „Sovetskoje Igristoje” ir lietojams, apzīmējot tikai dzirkstošos vīnus, norāda uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 21.05.2001. spriedumā lietā Nr.PAC-357 izdarītajiem secinājumiem.

Tiesas ieskatā Konkurences padome pamatoti ir secinājusi, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta spriedumā ir minējusi, ka dzēriens „Sovetskoje Igristoje” Latvijas patērētājam asociējas ar konkrēto dzēriena veidu (t.i., kā secināms no sprieduma teksta, ar dzirkstošajiem vīniem), taču tiesa spriedumā nav analizējusi, ko konkrēti minētā sprieduma ietvaros saprot ar terminu „dzirkstošs vīns”, un attiecīgi, ko patērētājs saprot ar šo terminu. Līdz ar to no minētā tiesas sprieduma nav iespējams viennozīmīgi secināt, vai tiesa terminu „dzirkstošs vīns” saista ar

dzēriena piederību noteiktam preču veidam, tādām, kāds tas noteikts Latvijas preču kombinētajā nomenklatūrā, un attiecīgi, ka tāpat arī patērētājs šo terminu „dzirkstošie vīni” saista ar dzēriena piederību noteiktam Latvijas preču kombinētajā nomenklatūrā ietvertam preču veidam. Tāpat nav analizēti attiecīgo dzērienu ražošanas procesi un to atšķirības. Proti, no šī sprieduma secināms, ka tiesa konkrēto lietu nav skatījusi, analizējot konkrētas preču grupas, nav atsaukusies arī uz attiecīgajām Eiropas Padomes Regulām, bet terminu „dzirkstošais vīns” ir lietojusi kā vispārēju apzīmējumu dzērienam, kas satur vīnu (arī 100%) un kam ir dzirkstošas īpašības.

Lietā nav strīda, ka gan pieteicējas ražotajam produktam, gan SIA „LIVIKO” izplatītajam produktam piemīt dzirkstošas īpašības un abu to saturā ir vīns, ar to atšķirību, ka pieteicējas produkts ir tīrs fermentēts vīns bez citiem blakus produktiem. Tādējādi, ņemot vērā to, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta nav īpaši vērtējusi dzirkstošajos vīnos vai vīna dzērienos esošo vīna daudzumu un katra dzēriena piederību pie noteiktas preču nomenklatūras grupas, bet gan galvenokārt to, ka pieteicējas ražotais produkts ar „Sovetskoje Igristoje” ir saistāms ar PSRS laikos ražotajiem padomju šampaniešiem un tam piemīt dzirkstošas īpašības, kas to atšķir no citiem dzērieniem. Tāpēc nevar izdarīt viennozīmīgu secinājumu, ka Latvijas Republikas Augstākā tiesa spriedumā PAC 357 2001.g. ar lietoto terminu „dzirkstošais vīns” ir domāts produkts, kas ir definēts Kombinētās nomenklatūras produktu grupā ar kodu 2204 10. No šī sprieduma teksta ir tikai redzams, ka nosaukums „Sovetskoje Igristoje” „nenorāda uz ražotāju, bet gan uz noteiktu preču grupu” (*skat. lietas Pielikuma Nr.1 20.lapu*), bet Augstākā tiesa konkrētajā spriedumā nav izvērtējusi, ka bez dzirkstošā vīna pastāv arī citi aromatizētie vīnu saturošie dzirkstošie dzērieni, kas arī līdzinās PSRS laikos ražotajam padomju šampanietim, proti šo dzērienu grupu nav nodalījusi no īstajiem dzirkstošajiem vīniem. Tādējādi ir noraidāms pieteicējas apgalvojums, ka Konkurences padome, izskatot lietu, nav ņēmusi vērā likumīgā spēkā stājušos spriedumā tiesas izdarītās atziņas.

Bez minētā tiesa norāda, ka pieminētajā lietā PAC 357 2001.g. strīds ir starp citiem procesa dalībniekiem un arī faktiskie apstākļi nav vērtējami kā identiski – lietā prasījums ir par preču zīmju dzēšanu, tādēļ par pamatotu ir uzskatāma SIA „LIVIKO” norāde par pierādījumu izmantošanu lietā, proti, konkrētajā gadījumā nav piemērojams APL 153. pants.

[23] Tiesa kā pamatotu vērtē arī Konkurences padomes secinājumu par to, ka Latvijas tirgū ir ienākuši citu ražotāju dzirkstošie vīni un arī aromatizētie vīnu saturošie dzirkstošie dzērieni, kas gan savu fizisko īpašību, gan vizuālo īpašību dēļ līdzinās PSRS laikos ražotajam padomju šampanietim, līdz ar to pakāpeniski mainās patērētāju uztvere, kas produktu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” vairs neasociē vienīgi ar dzirkstošo vīnu – padomju šampanieti. Ņemot vērā to, ka nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” Latvijā lieto vairākas firmas, pietekami vērīgam un modram patērētājam ir pamats rūpīgāk izlasīt tekstu, kas ir uzrakstīts uz pudeles etiķetes, tādējādi mazinās iespēja, ka patērētājs kļūdīsies savā izvēlē.

Tiesa, kā piemēru var minēt cita veida produktu, proti, desu izstrādājums ar nosaukumu „Doktora desa”. PSRS laikos minētais desu izstrādājums tika ražots pēc vienas receptes un savu garšas īpašību ziņā bija ievērojami pārkāps par citiem desu izstrādājumiem. Patērētāju uztverē „Doktora desa” arī asociējās ar noteiktiem standartiem un augstu kvalitāti. Mūslaikos Latvijā gandrīz katrs sevi cenošs gaļas kombināts ražo desu izstrādājumu ar nosaukumu „Doktora desa”. Nav noslēpums, ka katram gaļas kombinātam ir savi standarti un sava šī izstrādājuma recepte, līdz ar to arī atšķiras gan šī produkta garšas īpašības, gan kvalitāte. Patērētāji nosaukumu „Doktora

desa” vairs tieši nesaista ar padomju laikos ražoto kvalitatīvo izstrādājumu un katreiz ir spiesti rūpīgāk izdarīt savu izvēli, varbūt kādreiz arī iegādājoties to produktu, kas patērētāja uztverē neatbilst agrākajiem standartiem, bet nākošo reizi pērkot vienīgi to produktu, kas patērētāja uztverē atbilst gaidāmajiem patērētāja priekšstatiem.

[24] Pieteicēja ir norādījusi, ka SIA „LIVIKO” ar savu rīcību (negodīgu konkurenci) nodara pieteicējai zaudējumus, jo SIA „LIVIKO” izplatītās produkcijas pašizmaksa ir mazāka, un tādējādi SIA „LIVIKO” ir iespēja pircējiem piedāvāt savu produktu par lētāku cenu.

Tiesa konstatē, ka Konkurences padome ir ieguvusi informāciju par Latvijā izplatīto dzērienu ar nosaukumu „Sovetskoje Igristoje” pašizmaksu ne tikai no pieteicējas un SIA „LIVIKO”, bet arī no citiem izplatītājiem. Tiesa, iepazīstoties ar attiecīgajiem datiem (kas ir ierobežotas pieejamības informācija), secina, ka pieteicējas ražotās produkcijas un SIA „LIVIKO” izplatītās produkcijas pašizmaksa praktiski ir līdzīga, bet atsevišķu aromatizēto dzirkstošo vīnu dzērienu izplatītāju produkcijas pašizmaksa ir pat nedaudz augstāka nekā pieteicējas ražotā dzirkstošā vīna pašizmaksa. Tādējādi šis pieteicējas arguments tiesas ieskatā ir noraidāms.

[25] Vērtējot pieteicējas prasījumu un lietas apstākļus kopumā, tiesa konstatē, ka lietā faktiski ir strīds par preču zīmes „Sovetskoje Igristoje”, kas pieder pieteicējai attiecībā uz Kombinētās nomenklatūras preču grupu „dzirkstošie vīni”, lietošanu uz cita veida, bet līdzīgām precēm. Tiesa atzīst par pamatotu Konkurences padomes nostāju nevērtēt šo strīdu šādā aspektā, jo strīdi par preču zīmju izmantošanu nav Konkurences padomes, bet gan Patentu valdes un vispārējās jurisdikcijas tiesas kompetencē.

[26] Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa nesaskata godīgas saimnieciskās darbības paražu neievērošanu no SIA „LIVIKO” puses un konkurences deformēšanas pazīmes. Tādējādi tiesa uzskata, ka Konkurences padomes Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.- 251., 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprida:

akciju sabiedrības „Latvijas balzams” pieteikumu par Konkurences padomes 2006.gada 20.decembra lēmuma Nr.144 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu **noraidīt**.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2009.gada 24.septembrī.

Tiesnesis

(paraksts)

Dz.Melbārdis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis
Rīgā, 2009.gada 24.septembrī

Dz.Melbārdis